

Monumentnummer*: 522054

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82956/31

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Varik		West Betuwe		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Grotestraat	17			4064 EC	Varik		
Grotestraat	19			4064 EC	Varik		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Varik	B				2376		

Omschrijving**

Inleiding

R.-K. DORPSSCHOOL met ONDERWIJZERSWONING gebouwd in 1913 onder leiding van architect J. HOGENKAMP uit Doesburg in opdracht van het kerkbestuur van de r.-k. parochie te Varik. De dorpschool met onderwijzerswoning, gebouwd in overgangsarchitectuur, is gelegen aan de zuidzijde van de Grotestraat binnen de bebouwde kom van Varik. De r.-k. school bevindt zich ten zuidoosten van de r.-k. kerk 'H.H. Petrus en Paulus' met pastorie. De school met twee leslokalen en zes kindertoiletten, heeft tot 1966 dienst gedaan. Momenteel is de school in gebruik als woonhuis.

Omschrijving

De gevels van het SCHOOLGEBOUW met ONDERWIJZERSWONING met uitkragend trasraam en afschuining, zijn opgetrokken in bruinrode baksteen in kruisverband met rode verblendstenen rollagen ter hoogte van de onder- en bovendorpels van de vensteropeningen. Rode verblendsteen is tevens gebruikt voor het benadrukken van de wisseldorpels en de uitvoering van de aanzet- en sluitstenen. Het object is te verdelen in twee tegen elkaar geplaatste bouwdelen. Het schoolgebouw met rechthoekige plattegrond bestaat uit één bouwlaag afgesloten door een plat dak met royaal overstek met tegen de achtergevel een lage aanbouw met plat dak.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de voorgevel van het schoolgebouw bevinden zich meerdere gekoppelde meerruits ramen met meerruits valramen als bovenlicht. In de achtergevel bevinden zich smalle vensteropeningen ter plaatse van de kindertoiletten. De onderwijzerswoning bevindt zich tegen de westgevel van het schoolgebouw. De ambtswoning met rechthoekige plattegrond bestaat uit één bouwlaag en een zolder afgesloten door een schilddak met topgevel en aangekapt zadeldak gedekt met gesmoorde kruispannen. In de gevels van de onderwijzerswoning bevinden zich grotendeels schuiframen aan weerszijden geflankeerd door luiken. De VOORGEVEL (noordgevel) bestaat uit links de voorgevel van de school met rechts de risalerende gevel van de woning. De noordgevel van de school is te verdelen in twee traveeën die elkaars spiegelbeeld zijn. In de linkertravee bevinden zich twee maal twee gekoppelde zesruits ramen met zesruits bovenlichten aan de onderzijde afgesloten door een bakstenen lekdorpel, aan de bovenzijde door een strek met rode verblendstenen aanzet- en sluitstenen. Onder de lekdorpels loopt over de gehele breedte van de gevel een bakstenen waterlijst met uiterst links en rechts onder de waterlijst een rooster. De gevel wordt aan de linkerzijde afgesloten door een hoekliseen. De gevel eindigt in een bloktandlijst met uitkragende, geprofileerde bakgoot op klossen in het midden onderbroken door een Vlaamse tuitgevel. In de tuitgevel bevindt zich een rechthoekige natuurstenen inlegsteen met daarop in reliëf de naam 'R.K. SCHOOL.' De inlegsteen wordt omsloten door een rollaag en een liggende laag rode verblendstenen strekken. De schouderstukken en de tuit worden benadrukt door ondergaand uitkragend metselwerk. Aan de bovenzijde wordt de gehele tuitgevel afgesloten door een natuurstenen afdekplaat met een incomplete, natuurstenen bekroning van de schouderstukken en de tuit. Uiterst links en rechts op het platte dak bevindt zich een vierkante bakstenen schoorsteenschacht met rode verblendstenen speklag met later geplaatste asbestpijpen. De gevel van de onderwijzerswoning is te verdelen in twee traveeën en eindigt ter hoogte van de bovendorpel van de schoolvensters. De vensters worden geflankeerd door luiken aan de bovenzijde afgesloten door een segmentboog met gemetselde boogtrommel. In de linkerzijgevel van de woning bevindt zich een schuifraam met vier-ruits bovenlicht. In de linkertravee bevindt zich links een schuifraam met rechts de ingangspartij. De ingangspartij bestaat uit een paneeldeur met glas-in-lood boven- en zijlicht aan de bovenzijde afgesloten door een schuin hellend afdak gedekt met gesmoorde Hollandse pannen ondersteund door houten korbeelstellen. In het dakschild bevindt zich een dakkapel met zes-ruits raam onder een opgewipt dak gedekt met gesmoorde kruispannen. De rechtertravee risaleert ten opzichte van de linkertravee. Op de begane grond bevindt zich een driestrooksvenster bestaande uit een centraal breed schuifraam aan weerszijden geflankeerd door een smal schuifraam. De travee eindigt in een topgevel met royaal overstek ondersteund door geprofileerde klossen, voorzien van windveren, een geprofileerde makelaar en een houten geveltopversiering. In de geveltop bevindt zich een stolpraam met kathedraalglas in het drie-ruits bovenlicht. Boven de nok van het aangekapte zadeldak bevindt zich een vierkante, bakstenen schoorsteenschacht met rode verblendstenen speklagen.

De blinde LINKERZIJGEVEL (oostgevel) bestaat uit links de zijgevel van een lagere oorspronkelijke aanbouw afgesloten met plat dak, met rechts de zijgevel van het schoolgebouw. De aanbouw is ten behoeve van de gang met een reeks kindertoiletten. De zijgevel van de aanbouw heeft een identieke bakgoot op klossen. In de zijgevel van het schoolgebouw bevindt zich, ter hoogte van de onder- en bovendorpels in de voorgevel, een rode verblendstenen rollaag over de gehele breedte. Onder het royaal overstek bevindt zich uiterst links en rechts een vergaarbak met regenpijp.

De ACHTERGEVEL bestaat uit links de achtergevel van de woning, met rechts de achtergevel van het schoolgebouw. De achtergevel van de woning bestaat uit een later gerealiseerde serre met plat dak ter vervanging van verschillende aanbouwsels met golfplaten. De huidige serre is zorgvuldig uitgevoerd in meerruits ramen met meerruits schuifdeuren, beide met meerruits bovenlichten. De rooilijn en de hoogte van de serre is afgestemd op de lage aanbouw van het schoolgebouw. In de oorspronkelijke achtergevel van de ambtswoning bevinden zich twee dubbele openslaande deuren ter plaatse van voormalige vensters. In het dakschild bevindt zich een niet oorspronkelijke dakkapel. De achtergevel van het schoolgebouw bestaat uit de gevel van de lage aanbouw met daarin een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

glasdeur met bovenlicht met aan de linkerzijde vijf, aan de rechterzijde vier smalle, staande enkelruits ramen. In de gevel van het hoofdgebouw, dat uitsteekt boven de aanbouw bevinden zich twee maal twee gekoppelde ramen voor de lichtinval in de twee leslokalen. De raamopeningen worden aan de bovenzijde afgesloten door een rollaag.

De RECHTERZIJGEVEL is de westgevel van de onderwijzerswoning, die eindigt in een topgevel met royaal overstek ondersteund door geprofileerde klossen, voorzien van geprofileerde windveren, makelaar en geveltopversiering. Op de begane grond bevinden zich drie regelmatig verdeelde T-vensters met acht-ruits bovenlicht gevuld met kathedraalglas. Op de verdieping in de geveltop bevinden zich twee stolpramen met kathedraalglas in het drie-ruits bovenlicht. Het INTERIEUR is grotendeels in oorspronkelijk staat bewaard gebleven met onder meer de leslokalen met decoratieve plafondventilatoren, kindertoiletten, terrazzo-vloeren, paneeldeuren en trapopgang.

Waardering

R.-K. DORPSSCHOOL met ONDERWIJZERSWONING gebouwd in 1913 onder leiding van architect J. HOGENKAMP in opdracht van het kerkbestuur van de r.-k. parochie te Varik.

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een goed bewaard gebleven r.-k. dorpsschool met onderwijzerswoning in overgangsarchitectuur zowel qua ex- als interieur.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de vrijstaande ligging van de school met ambtswoning naast de r.-k. kerk met pastorie in een kleine kern.
- Van cultuurhistorische waarde als type dorpsschool met onderwijzerswoning representatief voor de ontwikkeling van scholen in Nederland.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Dienstwoning(K)
Onderwijs en wetenschap

Functie

Onderwijzerswoning
Schoolgebouw